

Σύλλογος Ερευνητών/Ερευνητριών και Εργαζομένων στην Έρευνα Ηρακλείου

Ανακοίνωση ΣΕΕΕΗ για το νομοσχέδιο για την ανώτατη εκπαίδευση

Μέσα στο καλοκαίρι πάει να περάσει η κυβέρνηση ρυθμίσεις για τα ΑΕΙ, τα ΤΕΙ και τα ερευνητικά κέντρα (ΕΚ), με τις οποίες προωθείται η λειτουργία αυτών με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια με ό,τι συνεπάγεται αυτό τόσο για την εκπαιδευτική και ερευνητική δραστηριότητα αυτών όσο και για τους εργαζόμενους σε αυτά. Χαρακτηριστικό της όλης διαδικασίας είναι πως η διαβούλευση για το Σχέδιο Νόμου με τίτλο «Ρυθμίσεις για την ανώτατη εκπαίδευση, την έρευνα και άλλες διατάξεις», άνοιξε αρχές Ιούνη – και η ψήφισή του θα πάει για μέσα Ιούλη- χωρίς νωρίτερα να έχει ζητηθεί η γνώμη των συλλόγων και των ομοσπονδιών των φοιτητών και των εργαζομένων στα ιδρύματα αυτά σχετικά με τα προβλήματα που υπάρχουν.

Στο νομοσχέδιο αυτό, το Υπουργείο Παιδείας αξιοποιεί την κατάσταση κατάρρευσης στην οποία βρίσκονται σήμερα τα Πανεπιστήμια και τα ΕΚ λόγω της συρρικνωμένης, και διαρκώς μειούμενης δημόσιας χρηματοδότησης, για να επιβάλει όλες τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές που ζητούν η ΕΕ και ο ΟΟΣΑ και στοχεύει στην εμπορευματοποίηση της εκπαίδευσης και της έρευνας. Χαρακτηριστικά σημεία του νόμου είναι:

- Η θεσμική ενίσχυση των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ), ώστε να λειτουργούν σαν ένα σχετικά αυτόνομο όργανο επιχειρηματικής διαχείρισης υπό τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου. Ένας από τους τρόπους που πραγματοποιείται αυτό είναι με τη δυνατότητα που δίνεται στους ΕΛΚΕ των ΕΚ που είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ, πχ το ΕΛΚΕΘΕ) –και θεωρητικά λειτουργούν με βάση το δημόσιο όφελος –να αποκτήσουν ξεχωριστό ΑΦΜ και έτσι ουσιαστικά νομιμοποιείται και θεσμοθετείται η μέχρι τώρα λειτουργία, δηλαδή η διαχείριση των έργων και της περιουσία που προκύπτει από αυτά (αλλά και των εργαζομένων που εμπλέκονται σε αυτά) να εντάσσονται στο ιδιωτικό δίκαιο. Αποτέλεσμα αυτού η παντελής αδιαφορία για το πώς θα αξιοποιηθεί η δημόσια περιουσία αυτών των ιδρυμάτων).
- Μέρος των ταμειακών διαθέσιμων των ΕΛΚΕ μεταφέρονται στην Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) και η διαχείρισή τους γίνεται από την ΤτΕ και τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους.
- Οι ΕΛΚΕ θα έχουν τη δυνατότητα να προσκομίζουν πόρους μεταξύ άλλων και εμπορευόμενοι την ερευνητική δραστηριότητα των Ιδρυμάτων (με αξιοποίηση πατεντών)
- Νομιμοποιεί τα δίδακτρα στο μεταπτυχιακό επίπεδο και προωθεί την εξ αποστάσεως και δια βίου κατάρτιση, τη λειτουργία ταχύρρυθμων θερινών σπουδών, εξ αποστάσεως μεταπτυχιακά, διετή προγράμματα μεταλυκειακής κατάρτισης κλπ, όλα με καταβολή διδάκτρων.

Μετά την ψήφισή του 4ου μνημονίου από την κυβέρνηση με το οποίο νομιμοποιούνται οι ελαστικές μορφές εργασίας και καταστρατηγούνται συνολικά εργασιακά δικαιώματα, με το παρόν νομοσχέδιο βλέπουμε το ίδιο να προωθείται με τους εργαζόμενους στον χώρο των ΑΕΙ-ΤΕΙ-ΕΚ. Δεν είναι ψέματα ότι η πλειοψηφία αυτών που συμμετέχουν, κυρίως στην ερευνητική αλλά και στην εκπαιδευτική, δραστηριότητα των ιδρυμάτων είναι μη μόνιμο προσωπικό, εργάζονται με διάφορες μορφές (μεταπτυχιακοί, διδάκτορες, μεταδιδάκτορες, συμβασιούχοι, βοηθοί έρευνας κλπ) και δεν έχουν εργασιακά δικαιώματα (για παράδειγμα οι μεταδιδάκτορες των Πανεπιστημίων που έχουν πάρει την υποτροφία ΙΚΥ δουλεύουν

ανασφάλιστοι με ευθύνη τόσο της Κυβέρνησης όσο και των ΕΛΚΕ). Σε μια εποχή που δε γίνονται προσλήψεις προσωπικού στα ιδρύματα και οι πάγιες ανάγκες των ιδρυμάτων καλύπτονται από συμβασιούχους ή «φοιτητές» στα πλαίσια κάποιου ερευνητικού προγράμματος που τρέχει βλέπουμε να νομιμοποιείται το καθεστώς της εργασιακής ανασφάλειας:

- Όλο το μη μόνιμο προσωπικό να εξαρτάται από τα έργα/προγράμματα που θα υπάρχουν (άρθρο 63 χαρακτηριστικός ο χαρακτηρισμός των εργαζομένων ως «απασχολούμενους») και όχι από τον κρατικό προϋπολογισμό.
- Εκτός του ότι δεν αναγράφονται πουθενά τα δικαιώματα του μη μόνιμου ερευνητικού προσωπικού (όπως η ασφάλιση), με τη χρήση της ασαφούς λέξης 'επιστήμονας' υποτιμώνται τα εργασιακά δικαιώματα αυτών και εν τέλει δεν αναγνωρίζεται ο κλάδος των ερευνητών. Χαρακτηριστική είναι επίσης, σε αντίθεση με όλες τις άλλες κατηγορίες προσωπικού, η μη εκπροσώπηση των συμβασιούχων ερευνητών στα όργανα των ΑΕΙ-ΤΕΙ-ΕΚ.
- Η ανάδειξη μόνο της φοιτητικής ιδιότητας των υποψηφίων διδασκόντων - που είναι μόνο το ένα στοιχείο του ρόλου τους- ουσιαστικά υποβαθμίζει τον εργασιακό τους χαρακτήρα με αποτέλεσμα την υποβάθμιση των εργασιακών τους δικαιωμάτων. Αντίστοιχη κατάσταση συμβαίνει και με πολλούς μεταπτυχιακούς φοιτητές που στα πλαίσια του επί πληρωμή μεταπτυχιακού τους καλούνται να δουλέψουν τζάμπα σε ερευνητικά προγράμματα.

Κομβικό σημείο του νομοσχεδίου είναι το άρθρο 59, με το οποίο επιβάλλεται ότι τουλάχιστον ένα 30% των εσόδων του ΕΛΚΕ θα μεταβιβάζεται στον τακτικό προϋπολογισμό του αντίστοιχου ΑΕΙ, προκαλώντας αφενός ερωτήματα για το κατά πόσο αυτός ο τακτικός προϋπολογισμός του κράτους θα μείνει ίδιος αφετέρου προβληματισμό διότι η εξάρτηση των ιδρυμάτων από έργα/προγράμματα βαθαίνει και αφορά όχι μόνο την ερευνητική αλλά την εκπαιδευτική διαδικασία τους. Παράλληλα έχουμε και την «εποπτεία» των Ιδρυμάτων που μεταβιβάζεται πλέον στα «Ακαδημαϊκά Συμβούλια Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας (Α.Σ.Α.Ε.Ε.)», τα οποία σύμφωνα με το άρθρο 49, συστήνονται σε κάθε διοικητική περιφέρεια της χώρας αποσκοπώντας στη «σύνδεση» των Πανεπιστημίων με τον κόσμο των επιχειρήσεων και τους τοπικούς παράγοντες.

Είναι προφανές ότι το νομοσχέδιο δεν έρχεται για να λύσει τα προβλήματα που υπάρχουν στο χώρο μας αλλά για να τα νομιμοποιήσει και να τα οξύνει. Η εκπαίδευση και η έρευνα ως εμπορεύσιμα προϊόντα και η λειτουργία των ιδρυμάτων με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και με γνώμονα το κέρδος αποτελούν επιδιώξεις της ΕΕ πολλά χρόνια τώρα και οι εκάστοτε κυβερνήσεις προσπαθούν να τις προωθούν. Στο ίδιο πλαίσιο δουλεύει και η τωρινή κυβέρνηση και οι αναγγελίες της για έξοδο από την κρίση μέσω της αξιοποίησης της έρευνας, σημαίνουν αξιοποίηση της έρευνας ως εμπορικού προϊόντος με ό,τι συνεπάγεται αυτό για το ίδιο τα ερευνητικά προϊόντα αλλά και τους εργαζόμενους σε αυτά.

Συνολικά το παρόν νομοσχέδιο έρχεται να απομακρύνει τα πανεπιστήμια και τα ΕΚ ακόμη περισσότερο από τον ρόλο τους να λειτουργούν με βάση τις κοινωνικές ανάγκες εντάσσοντας τα στη σφαίρα της ελεύθερης αγοράς. Και αυτό συμβαίνει μέσα από 2 τρόπους: α) προωθεί μια κατεύθυνση πανεπιστημίου-επιχείρησης (και αντίστοιχα ΕΚ) το οποίο είναι οικονομικά αυτοδύναμο και β) τα προγράμματα σπουδών και σεμιναρίων επηρεάζονται περισσότερο από τις ανάγκες της επιχειρηματικότητας και λιγότερο από αυτές της κοινωνίας. Και δυστυχώς οι ανάγκες αυτές δεν συμπλέουν πάντα...

Μπροστά σε αυτή τη ζοφερή πραγματικότητα, μαζί με τους άλλους εργαζόμενους στο Πανεπιστήμιο και σε Ερευνητικά Κέντρα και βέβαια μαζί με το φοιτητικό κίνημα, πρέπει να οικοδομήσουμε την ελπίδα για την ανατροπή των επιδιώξεων και στόχων της κυβερνητικής πολιτικής.

Διεκδικούμε:

- Απόσυρση του νομοσχεδίου.
- Επαρκή κρατική χρηματοδότηση για τις ανάγκες των εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων. Καμία εξάρτηση από προγράμματα. Καμία μορφή διδάκτρων.
- Όλοι οι εργαζόμενοι στην έρευνα να πληρώνονται και να ασφαλιζονται. Υπογραφή Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας για όλους!
- Να προκηρυχθούν άμεσα θέσεις μόνιμου προσωπικού.
- Πλήρη αναγνώριση του κλάδου ερευνητή σε όλες τις βαθμίδες.
- Έρευνα και εκπαίδευση απαλλαγμένες από το κέρδος, βασισμένες στις ανάγκες της κοινωνίας!

Επόμενες δράσεις:

- Σε κινητοποίηση την ημέρα ψήφισης του νομοσχεδίου στην Περιφέρεια Ηρακλείου
- Σε μια σειρά εκδηλώσεων σε σχέση με τις εργασιακές σχέσεις στο χώρο της έρευνας